

Goddelijke verlichting gaat vooral over geld

Hij was de enige niet. Tienduizenden westerse jongeren raakten begin jaren zeventig bedwelmd door de charmes van Maharaj ji, een mollige Indiase puber die in zichzelf de 'Volmaakte Meester' had ontdekt en via de *Divine Light Mission* zijn licht over de gedoemde wereld wilde uitstralen. Jos Lammers was jong en dolende; zijn studie filosofie gaf geen antwoord op zijn vragen, zijn vriendin evenmin. Al bij het eerste bezoek aan de Amsterdamse ashram van de organisatie wist hij het: 'De serene rust in het huis, de wijze glimlach op de gezichten, de geur van wierook, de liedjes bij een fluisterende gitaar: alles klopte.'

Lammers schopte het ver in de firma. Hij maakte winst met 'Goddelijke winkels', gaf leiding aan het Nederlandse filiaal van DLM en werd geroepen naar het heiligdom in Denver, als internationaal coördinator. Verlichting bleek vooral over geld te gaan. De Meester eiste ook nogal wat. Een villa in Malibu, vijfhonderd gulden zakgeld per dag en vier auto's, waaronder een Rolls Royce. Om die te bekostigen werd een volgeling, met 100 duizend Duitse marken op zijn lichaam geplakt, naar Londen gezonden. Na vijf jaar hield Lammers het voor gezien. Niet dat hij niet meer geloofde in mediteren voor een betere wereld. Hij wilde zijn eigen leven terug,

liefst met vrouw en kind.

In Amsterdam smaakte de gefrituurde kip heerlijk, na vijf jaar zeewier. Hij ging weer studeren en werd journalist. Voor *HP/De Tijd* schreef hij eind jaren zeventig het verhaal over zijn volgelingen. Hij hervond zijn oude liefde, de vriendin die hij had verlaten voor de dikke jongen. Met haar maakte hij een reis door de Verenigde Staten, langs zijn *lieues de mémoire*. Het levendige verslag daarvan werd *Verlaten wegen*. Het is, behalve in dit tweetalige boekje, ook te lezen op www.verlatenwegen.info, met foto's.

Het aardige van Lammers' verhaal is dat het niet de toon heeft van een boeteling die hoofdschuddend terugkijkt op zijn vroegere dwaling. Er is ironie, maar geen spijt of cynisme. Hij begrijpt zijn oude zelf nog wel. Terwijl hij, bij de klanken van Pink Floyd, The Mamas & Papas en Loving Spoonfull, het snikhete westen van de VS doorkruist, stelt hij vast: 'Echt ontgroeid ben ik die tijd nooit. En waarom ook.' Geen verlichting, wel inzicht.

Aleid Truijens

★★★★

Verlaten wegen / Abandoned roads

Jos Lammers

www.verlatenwegen.info

195 pagina's; € 14,50

ISBN 978 90 9022 590 6